

Schilderachtig hoekje in de Biebosch, Valkenburg
Photo G. Caselli

Cortinarius erythrinus
Paxillus involutus
Boletus luteus, variegatus, piperatus, subtomentosus,
scaber, edulis
Thelephora terrestris
Phallus impudicus
Helvella macropus
Peziza aurantia, badia.

De excursie naar de bosschen langs het Geuldal van
4 Nov. heeft de onderstaande soorten opgeleverd :

Amanita mappa, mappa var. alba, muscaria
Clitocybe nebularis
Laccaria laccata, laccata var. amethystina
Collybia fusipes, butyracea
Mycena galopoda, pura
Hygrophorus miniatus
Lactarius turpis
Russula fragilis, fragilis var. Raoultii
Marasmius androsaceus, ramealis
Schizophyllum commune
Armillaria mellea
Crepidotus mollis
Pholiota mutabilis
Naucoria furfuracea
Bolbitius vitellinus
Cortinarius cinnamomeus
Paxillus involutus
Hypholoma hydrophilum
Psathyra disseminata
Coprinus micaceus
Polyporus brumalis, adustus, versicolor, versiporus
Stereum hirsutum, purpureum
Scleroderma vulgare
Phallus impudicus
Peziza aurantia
Plicaria violacea
Coryne sarcoides.

De determinaties danken we aan Mevr. dr. H. Bels-Koning, en de heeren Bels, Loterijman, Mommers en Verschuieren.

DE FLORA VAN MIDDEN LIMBURG SINDS 1939

door

R. Geurts
(Echt).

Was het jaar dat onmiddellijk voorafging aan den wereldoorlog al niet gunstig voor den botanicus, de oorlogsjaren zelf met hun razzia's waren zeker niet bevorderlijk voor een rustige observatie. Nu we, weliswaar te langzaam, in onze kapotte huizen en te midden van onbebouwde akkers herleven, moeten we nog voorzichtig zijn een stap buitenshuis te zetten; de dood, vermomd als landmijn, loert op den achtellozen botanist. De volgende korte lijst moge getuigen van eenige activiteit, hoe gering ook, op floristisch gebied.

Naast vele mooie en zeldzame dingen die ik zag op excursies van de groep „Natuurvrienden Roermond” o.a. in de Hornerpeel en Munnichsbosch, maar waarvan de aantekeningen helaas tijdens de evacuatie en de bevrijdingsgevechten verloren zijn geraakt, kan ik hier als nieuw voor de Middenlimburgsche flora vermelden :

Esparcette (*Onobrychis viciaefolia* L.) langs den Rijksweg te Echt-Engelsvonderen.

Gele Wikke (*Vicia lutea* L.) over een groote oppervlakte in een talud te Echt-Ophoven.

Ruige Lathyrus (*Lathyrus hirsutus* L.) te Echt-Ophoven. Noorsche Ganzerik (*Potentilla norvegica* L. var. *hirsuta*) Echt, achter een schuur bij de kweekschool.

Een bijzonder genoeg was de ontdekking van een interessant plekje te Ohé en Laak; een paar honderd meter achter het vroegere kasteel Walborgh vond ik in een diepe droge gracht, ca. 5 m boven het Maas zomerpeil :

Klein springzaad (*Impatiens parviflora* L.).

Groot springzaad (*Impatiens Noli-tangere* L.).

Het was de eerste keer dat ik hier deze balsaminiferen, die ik van tochten in Zuid Limburg kende, aantrof. Tegenwoordig van een weelderige begroeiing van brandnetel, hennepnetel, haagwinde, reuzenzwerkgras en clematis stonden verscheidene exemplaren van beide soorten. Ze zijn evenals de clematis hier fluviaal. Niet ver van deze plek groeide tusschen de kiezel van den harden steilen Maas-oever de muurvlaspak; op een hoop keien stond de reuzenbalsamine, die we adventief vaker in Noord Limburg aantreffen. Het springzaad had hier wel een mooi plekje uitgekozen; een miniatur ravin met op de randen eik, esch, struikiep en sleedoorn. Zoo stond het mooi beschaduwde. De omringende weiden droegen een bijzonder cachet door de vele prachtige exemplaren van de beemd-oeevaarsbek, die hier nog altijd vrij zeldzaam is en slechts op een paar bepaalde plaatsen groeit.

Van de volgende reeds eerder genoemde zeldzame planten in Midden Limburg kan ik nieuwe vindplaatsen noemen :

Gele kamille (*Anthemis tinctoria* L.). De nieuwe groeiplaatsen, op den hoogen westelijken Kanaaldijk, wijzen er op dat deze mooie dooiergele composiet een droge standplaats verkiest. Midden in den zomer bloeit ze op haar mooiste. Vlak in haar nabijheid bloeide dit voorjaar de wondklaver (*Anthyllis Vulneraria* L.) die hier lang niet algemeen is.

Graslathyrus (*Lathyrus Nissolia* L.). Deze mogen we haast als voor Limburg inheemsch beschouwen. Ruim dertig jaar lang kom ik ze op vele plaatsen tegen, meestal langs wegen in het fluviaal district o.a. te Ophoven, de Loop en het Hambroek te Echt, maar steeds in weinige exemplaren.

Betonie (*Betonica officinalis* L.). Aan de vroegere vermoedelijke fluviale groeiplaatsen te Sleik-Echt kan ik nu toevoegen de vindplaats in het Limbrichterbosch. Voor bijzonder interessant houd ik de vondst langs den weg Pepinusbrug-Diergaarde, dus in subcentroop district. Wel had de plant hier last van de droogte.

Driedistel (*Carlina vulgaris* L.) vond ik hier nog niet in fluviaal gebied, maar alleen op de hooger gelegen zandgronden; behalve langs den weg te Montfort thans ook langs den Diergaardeweg, dus weer op een subcentroop groeiplaats.

Weidehavikskruid (*Hieracium pratense* Tausch.) breidt zich uit langs den weg achter Ophoven-Echt en in weide-

grond aldaar. Ze bloeide dit jaar in honderden forsche mooi behaarde exemplaren.

Mispel (*Mespilus germanica* L.) schijnt nog niet uitgestorven in de Middenlimburgsche heggen, getuige de forsche struiken te Sleek-Echt en te Sint Joost. Ik vond het erg jammer dat ik verleden herfst geen bladeren verzameld had voor mijn huisapotheek, want dysenterie was tijdens de evacuatie aan de orde van den dag.

Hoe is het momenteel gesteld met de muurvarentjes *Asplenium Trichomanes* en *Asplenium Ruta-muraria*, de steenbreekvaren en de muurruit?

Vele oude huizen, schuren en stallen hebben weken- of maandenlang onder granaatvuur gelegen of zijn door oorlogsbrand vernield. Roosteren, Ohé en Laak, Stevensweert, Susteren, Dieteren, Echt, Maasbracht en Montfort. We kenden er mooi begroeide muurtjes. Wat is er nog van over? De muurtjes in den voortuin van de pastorie van Dieteren waren prachtig begroeid met drie soorten varens. Van de heele pastorie is geen steen meer over; helaas, zoo is het op vele plaatsen. In hoeverre is het oorlogsgeweld van invloed geweest op de Limburgsche flora, vooral ten O. van de Maas, benoorden Susteren? Bosschen zijn er gekapt, vochtige plaatsen ontwaterd, mooie beschaduwde plekjes herschapen (?) in veldversterkingen, zeldzame mooie oude boomen door granaten getroffen. Een wandeling of botaniseertocht is geen onverdeeld genot meer, gesteld dat men die nog kan maken, want, denk aan het mijnengevaar! De mooiste plaatsen liggen vol met die helse machines. Van den anderen kant, en dat is een troost, de natuur geneest zichzelf. En mogelijk hebben de wielen der tanks iets meegebracht van de Ardennenflora. Tot slot vermeld ik nog voor de mycologen een vondst van *Verpa digitaliformis*, in een rostuintje achter de Fröbelschool te Echt.

Naschrift:

Dr. S. J. Dijkstra (Heerlen) geeft hieronder ter vergelijking met de door den heer Geurts beschreven flora-aanwinsten uit Midden Limburg een overzicht van het voorkomen dier planten in Zuid Limburg.

Onobrychis komt vrij algemeen voor te Gulpen, Wylre en Epen, en is daar wel ingeburgerd.

Vicia lutea, een zeldzaam adventief, werd door mij gevonden te Schimmert vlak bij den Watertoren.

Lathyrus hirsutus is ook een zeldzaam adventief, door mij gevonden bij Schurenberg niet ver van Nuth.

Potentilla norvegica, een adventief dat zich hier de laatste jaren waarschijnlijk sterk aan het uitbreiden is en hier niet zeldzaam is.

Impatiens parviflora, een adventief dat zich uitbreidt in de omgeving van Heerlen, Kerkrade en Hulsberg. Niet fluviaat.

Impatiens Noli-tangere is in Zuid Limburg niet zeldzaam, niet fluviaat.

Clematis groeit op krijt en löss, in het oostelijk deel van ons land fluviaat.

Geranium pratense in Zuid Limburg nog al eens bij groote boerderijen en kasteelen, in Monschau (Duitschland) werkelijk wild.

Anthemis tinctoria blijft een zeldzaam adventief.

Betonica officinalis is volgens de flora van Heukels alleen in Zuid Limburg en de omgeving van Nijmegen gevonden.

Lathyrus Nissolia, een adventief door mij in 1942 te Spaubeek gevonden, groeit te Elsloo bij duizenden aan het Julianakanaal temidden van *Hieracium Bauhini*; is vermoedelijk met graszaad aangevoerd. Pater van Hest geeft op: Julianakanaal, Spaubeek en Schimmert.

Anthyllis, in krijt-, löss- en duindistrict. Zelden fluviaat, kalkplant.

Carlina, eveneens in krijt-, löss en duindistrict; fluviaat; kalkplant; vrij algemeen.

Hieracium pratense = *H. caespitosum*, een voor Zuid Limburg standhoudend adventief, breidt zich sterk uit vermoedelijk door aanvoer uit België.

Hier komt steeds de ssp. *colliniforme* voor, die in Groningen en Friesland, waar de ssp. *pratense* voorkomt, nagenoeg geheel ontbreekt en slechts eenmaal door mij gevonden werd.

MEDEDEELINGEN

OVER DE VOGEL-RINGTERREINEN IN DE GEMEENTE AMBY (L.) OVER 1944.

door

E. d. Schoenmakers.

Inleiding.

In navolging van de diverse ringstations, die in ons land gedurende de laatste decennia zijn opgericht, werd in den herfst van 1944 in Amby bij Maastricht een begin gemaakt met het vangen van vogels ten dienste van het experimenteel ringonderzoek. Door allerlei tijdsomstandigheden begon het systematisch vangen vrij laat in het seizoen, zoodat de resultaten gedurende de laatste najaars-trek poover zijn.

Ter nadere kennismaking met het ringonderzoek willen wij in deze eerste mededeeling enkele punten uit zijn geschiedenis aanhalen, alsmede de vangtechniek beschrijven zooals deze op onze banen toegepast wordt.

Geschiedenis van het vogel-ringonderzoek.

Reeds lang zocht en zoekt nog steeds de wetenschap naar een verklaring voor den telkenjare terugkeerenden vogeltrek. Vanaf het begin der vorige eeuw begon men met het systematisch opteekenen van vertrek- en aankomst-data der trekvogels. Op verschillende plaatsen in Europa werden waarnemingsposten ingesteld. Hier werden de doortrek-data van aldaar niet broedende soorten genoteerd. Invloeden van weersgesteldheid op den trek, de talrijkheid der doortrekkende soorten enz. werden bestudeerd. Op de vraag: waarheen trekken de vogels van een bepaalde streek, langs welke wegen keeren zij naar hun broedplaatsen terug?, kon men echter nog steeds geen antwoord geven. Men zocht naar een hulpmiddel, om de